

El llenguatge

Deixar anar

10/5/1978

Hem assenyalat més d'un cop que una definició d'un mot del diccionari pot ésser un sinònim preferible al mateix mot que defineix. Es el cas del verb soltar, que el Diccionari Fabra defineix per mitjà de la locució verbal deixar anar. El verb soltar resulta avui insòlit, almenys en una bona part del nostre domini lingüístic, i és segur que el seu ús suscitaria sorpresa en molts oients o lectors i que alguns d'ells no vacilarien a impugnar-lo declaradament com un castellanisme. Però ja veiem que no és pas així, puix que el Diccionari normatiu l'acull. Ara, com hem dit, no el recomanariem a ningú, disposant com disposem, de la locució deixar anar, tan viva, popular i genuïna. Una altra forma concurrent és amollar, poc coneguda a Barcelona, però molt usual en altres importants zones lingüístiques, com per exemple a Mallorca.

Amb el verb deixar es formen dues sèries importants d'expressions verbals. La primera, que podríem encapçalar amb la que ja hem comentat, la integren aquelles formades pel verb deixar més un infinitiu, sense cap enllaç prepositiu, i tenen sempre un sentit de permissió, de tolerància, de no retenció o privació. Són ben usuals deixar fer («tolerar»), deixar dir («despreocupar-se del que diuen») i deixar córrer («no insistir-hi»). La segona sèrie, la formen aquelles en què la preposició de enllaça el verb deixar i l'infinitiu, i tenen un sentit de cessació, de renúncia. Vénen a ésser, més que no pas locucions verbals, com temps perifràstics: deixar d'estudiar, deixar de fer, deixar de treballar, deixar de venir, deixar de pagar, etc. Es ben clara la diferència entre deixar córrer o deixar fer i deixar de córrer i deixar de fer.

Cal notar, també, el diferent comportament sintàctic d'aquestes dues sèries d'expressions quant a la col·locació dels pronoms febles. Les de la primera l'exigeixen al davant: El deixen anar, Ho deixen córrer, El deixen dir (o Deixeu-lo dir, però no «Deixeu dir-lo»). En les de la segona sèrie, en canvi, com a temps perifràstics que es consideren, la col·locació dels pronoms febles és facultativa: Ho deixen de fer o Deixen de fer-ho, Hi deixen d'anar o Deixen d'anar-hi.

Albert Jané